

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดลำปาง

๑. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด

๑.๑ พื้นที่ทั้งหมด จำนวน ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม จำนวน ๙๔๖,๐๕๒ ไร่ (คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐๘ ของพื้นที่ทั้งหมด) แบ่งเป็น

- พื้นที่เพาะปลูก	จำนวน ๙๓๕,๓๖๑ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๘๗
- พื้นที่ประมง	จำนวน ๕,๗๓๓ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๑
- พื้นที่ส่งเสริมปลูกพืชอาหารสัตว์	จำนวน ๔,๙๕๘ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๒
จังหวัดลำปางมีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด	จำนวน ๙๓๕,๓๖๑ ไร่	จำแนกเป็น
๑) พื้นที่นา	จำนวน ๔๗๖,๙๗๒ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๙๙
๒) พื้นที่ปลูกพืชไร่	จำนวน ๓๑๕,๔๑๘ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๗๒
๓) พื้นที่ปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	จำนวน ๑๒๙,๕๘๑ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๕
๔) พื้นที่ปลูกพืชผัก	จำนวน ๙,๘๒๖ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๕
๕) พื้นที่ปลูกพืชอื่นๆ	จำนวน ๓,๕๖๔ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๘

โดยมีพื้นที่ชลประทาน จำนวน ๗๐๘,๔๓๖ ไร่ (คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๘๘ ของพื้นที่เกษตรกรรม)

พื้นที่นอกเขตชลประทานจำนวน ๒๓๗,๖๑๖ ไร่ (คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๒ ของพื้นที่เกษตรกรรม)

๑.๒ สถานการณ์ด้านทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม

๑) ปริมาณน้ำภาพรวมจังหวัด

สถานการณ์น้ำในเขตจังหวัดลำปาง อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวมทั้งหมด ๘๗ แห่ง มีความจุระดับเก็บกักรวม ๔๘๒.๔๕๓ ล้านลูกบาศก์เมตร ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ ๓๐๓.๕๓๙ ล้านลูกบาศก์เมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๙๒ของความจุอ่างเก็บน้ำรวมกันทั้งหมด เป็นปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้การได้จำนวนทั้งสิ้น ๒๗๔.๖๗๘ ล้านลูกบาศก์เมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๖.๙๓ ของความจุรวมกันทั้งหมด (ณ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๙)

๒) ปริมาณน้ำฝนรวมตลอดปี ๒๕๖๘

- ปริมาณน้ำฝนรวมตลอดปี ๒๕๖๘ รวมจำนวน ๑,๒๕๙.๙๐ มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตกตลอดปี รวม ๑๓๐ วัน (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง ข้อมูล ณ ประจำปี ๒๕๖๘)

๓) ความต้องการใช้น้ำฤดูแล้ง ๒๕๖๘/๒๕๖๙ จังหวัดลำปาง รวม ๓๘๒.๒๔ ล้าน ลบ.ม. จำแนก ๕ ด้าน ดังนี้

- เกษตรกรรม	๑๗๗.๙๕	ล้าน ลบ.ม.
- อุปโภคบริโภค	๒๔.๖๘	ล้าน ลบ.ม.
- อุตสาหกรรม	๓๐.๐๐	ล้าน ลบ.ม.
- ระบบนิเวศน์	๔๓.๖๙	ล้าน ลบ.ม.
- อื่นๆ	๑๐๕.๙๑	ล้าน ลบ.ม.

(ที่มา : โครงการชลประทานลำปาง ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙)

๔) การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic)

พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมสูง (S๑) จำนวน ๑๐๐,๒๗๙.๙๖ ไร่ ประกอบด้วย

- ข้าว	จำนวน	๘๘,๕๕๐.๙๒	ไร่
- อ้อย	จำนวน	๘๖๖.๗๒	ไร่
- ข้าวโพด	จำนวน	๖๗๕.๗๐	ไร่
- สับปะรด	จำนวน	๑,๖๖๗.๗๓	ไร่
- มันสำปะหลัง	จำนวน	๗๕๕.๓๖	ไร่
- ลำไย	จำนวน	๗,๗๖๓.๕๓	ไร่

พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๒๗,๐๘๗.๒๐ ไร่ ประกอบด้วย

- ข้าว	จำนวน	๒๐๗,๑๓๘.๖๐	ไร่
- อ้อย	จำนวน	๘,๑๙๔.๓๔	ไร่
- ข้าวโพด	จำนวน	๗๕,๗๓๗.๔๗	ไร่
- สับปะรด	จำนวน	๑๐,๓๕๔.๕๙	ไร่
- มันสำปะหลัง	จำนวน	๘,๐๗๒.๑๙	ไร่
- ลำไย	จำนวน	๑๗,๕๙๐.๐๑	ไร่

พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมเล็กน้อย (S๓) จำนวน ๑๘๕,๗๔๘.๐๙ ไร่ ประกอบด้วย

- ข้าว	จำนวน	๑๐๖,๑๔๗.๒๗	ไร่
- อ้อย	จำนวน	๒๑,๓๑๔.๔๘	ไร่
- ข้าวโพด	จำนวน	๓๒,๙๑๑.๙๙	ไร่
- สับปะรด	จำนวน	๕,๘๒๔.๑๘	ไร่
- มันสำปะหลัง	จำนวน	๑๙,๐๕๕.๙๗	ไร่
- ลำไย	จำนวน	๔๙๔.๒๐	ไร่

พื้นที่ทำการเกษตรไม่เหมาะสม จำนวน ๑๕๓,๒๔๔.๕๒ ไร่ ประกอบด้วย

- ข้าว	จำนวน	๑๒๖,๓๖๘.๘๗	ไร่
- อ้อย	จำนวน	๗๕๗.๙๕	ไร่
- ข้าวโพด	จำนวน	๑๔,๖๐๕.๓๗	ไร่
- สับปะรด	จำนวน	๔,๕๒๕.๙๘	ไร่
- มันสำปะหลัง	จำนวน	๑,๔๓๗.๗๓	ไร่
- ลำไย	จำนวน	๕,๕๔๘.๖๒	ไร่

(ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙)

๑.๓ ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด (GPP) ปี ๒๕๖๗ มีมูลค่ารวม ๗๒,๗๘๒ ล้านบาท

จำแนกเป็น GPP ในภาคเกษตร ๙,๒๖๕ ล้านบาท (๑๒.๗๓ %) และนอกภาคเกษตร ๖๓,๕๑๗ ล้านบาท (๘๗.๒๗ %)
(ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

จำนวนประชากร ทั้งหมด ๖๙๔,๙๖๕ ราย ประกอบด้วย ชาย จำนวน ๓๓๖,๔๖๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔๑
หญิง จำนวน ๓๕๘,๕๐๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕๙ (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๙)

จำนวนครัวเรือน ๓๑๑,๐๕๖ ครัวเรือน เป็นภาคการเกษตร ๘๒,๖๕๑ ครัวเรือน

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง
และสำนักงานประมงจังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๙)

จำนวนประชากรภาคแรงงานทั้งหมด ๓๔๑,๕๖๐ ราย แบ่งเป็นแรงงานภาคเกษตร ๑๐๗,๐๓๕ ราย
คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗๖ และแรงงานนอกภาคเกษตร ๒๓๔,๕๒๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๒๔ (ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดลำปาง
ข้อมูล ณ ไตรมาสที่ ๓ ปี ๒๕๖๘ (เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๘))

๑.๔ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด

ชนิดพืช ปี ๒๕๖๗/๒๕๖๘	จำนวน เกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน/ลำ)
๑. ข้าวนาปี	๗๓,๙๐๓	๔๓๖,๑๑๘	๔๒๕,๖๔๑	๕๑๓	๒๑๘,๒๒๗
๒. ข้าวนาปรัง	๔,๐๙๙	๕๘,๗๔๕	๕๘,๖๒๔	๕๗๐	๑๘,๒๑๒
๓. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑๖,๗๗๙	๒๓๐,๗๗๓	๒๒๙,๔๒๑	๗๕๕	๑๗๓,๑๓๘
๔. มันสำปะหลัง	๕,๔๖๘	๖๑,๗๕๘	๖๐,๔๗๑	๒,๗๗๒	๑๖๗,๖๕๔
๕. สับปะรด	๑,๔๙๑	๑๘,๑๓๑	๑๓,๑๒๕	๒,๓๖๐	๓๐,๙๗๔
๖. ยางพารา	๒,๓๖๔	๓๙,๐๑๒	๓๗,๔๕๒	๑๔๕	๕,๔๑๘
๗. ลำไย	๖,๕๔๙	๒๒,๙๙๓	๒๒,๙๘๙	๒๓๐	๕,๒๘๕
๘. ไม้	๓,๐๐๓	๙,๖๕๕	๙,๖๕๕	๔,๐๐๐	๓๘,๖๒๐
๙. ส้มเกลี้ยง	๖๑๘	๙๓๘	๖๔๗	๑,๑๔๑	๗๓๘
๑๐. ฝรั่ง	๒,๙๕๖	๔,๙๒๒	๔,๙๒๒	๘๐๐	๓,๙๓๘

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙)

๑.๕ สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด (สัตว์บก)

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	ผลผลิต (ตัว/ฟอง/ตัน)
๑. ไก่พื้นเมือง	๓๘,๕๑๒	๑,๒๙๕,๗๐๘	๒,๕๙๑,๔๑๖ ตัว
๒. ไก่ไข่	๑,๔๐๐	๑,๓๕๗,๒๘๖	๓๙๖,๓๒๗,๕๑๒ ฟอง
๓. ไก่เนื้อ	๒๑๓	๓,๒๔๖,๒๕๒	๑๖,๒๓๑,๒๖๐ ตัว
๔. สุกร	๑,๔๒๑	๑๗๐,๖๖๔	๒๖๙,๑๔๗ ตัว
๕. โคเนื้อ	๑๓,๒๓๒	๑๒๘,๐๓๓	๓๒,๒๔๘ ตัว
๖. โคนม (น้ำนมดิบ)	๒๑	๑,๓๘๗	๒๒๕,๐๐๐ กิโลกรัม
๗. กระบือ	๑,๖๘๑	๑๖,๔๘๒	๒,๑๘๗ ตัว

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙)

๑.๖ สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ (สัตว์น้ำ)

ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิต (กก.)
๑. ปลานิล	๘,๓๗๗	๓,๙๗๙.๘๖	๒๕๑.๑๘	๙๙๙,๖๗๐
๒. ปลาตูก	๒,๙๑๐	๑,๑๓๔.๓๑	๒๖๔.๖๖	๓๔๖,๒๖๐

(ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ เดือนเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙)

๑.๗ สินค้าสำคัญของจังหวัดลำปาง

๑. สินค้าเด่นของจังหวัดลำปาง ได้แก่

๑.๑ ข้าวอินทรีย์ ลักษณะเด่น ข้าวหอมใบเตย พื้นที่ปลูกอำเภอเมืองลำปาง จำนวน ๒๐ ไร่ ผลผลิต ๒๐ ตัน

๑.๒ ข้าวอินทรีย์ ลักษณะเด่น ข้าวมะลิแดง พื้นที่ปลูกอำเภอเถิน จำนวน ๖๐ ไร่ ผลผลิต ๓.๖๐ ตัน

๑.๓ ข้าวอินทรีย์ ลักษณะเด่น ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ข้าวมะลิแดง พื้นที่ปลูกอำเภอแม่พริก จำนวน ๑๙๓.๗๕ ไร่ ผลผลิต ๖ ตัน

๑.๔ ข้าว GAP ลักษณะเด่น ข้าวกล้อง ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวทับทิมชุมแพ พื้นที่ปลูกอำเภอห้างฉัตร จำนวน ๑๘๐ ไร่ ผลผลิต ๑๐๐ ตัน

๑.๕ ข้าว ลักษณะเด่น ข้าวกล้อง ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสายน้ำแร่แจ้ซ้อน พื้นที่ปลูกอำเภอเมืองปาน จำนวน ๘ ไร่ผลผลิต ๓.๖ ตัน

๑.๖ สับปะรด GAP ลักษณะเด่น สับปะรด GAP เกษตรกร จำนวน ๓๒๒ ราย พื้นที่ปลูกอำเภอเมืองลำปาง และอำเภอแจ้ห่ม จำนวน ๑,๗๓๔ ไร่

๑.๗ ส้มเกลี้ยง GAP ลักษณะเด่น น้ำส้มเกลี้ยง เกษตรกร จำนวน ๒๔๘ ราย พื้นที่ปลูกอำเภอแม่พริก และอำเภอเถิน จำนวน ๔๐๕ ไร่

๑.๘ กาแฟ GAP ลักษณะเด่น กาแฟอราบิกา โรบัสตา ปลูกได้ร่วมไม้บนภูเขาสูง มีกลิ่นหอมดอกไม้ป่า รสหวานฉ่ำผลไม้ มีความกลมก่อม เกษตรกร จำนวน ๗๐๓ ราย พื้นที่ปลูกอำเภอเมืองปาน อำเภอแม่เมาะ และอำเภอองาว จำนวน ๘,๓๔๙ ไร่

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

๒. สินค้า GI ของจังหวัดลำปาง ได้แก่

๑) ข้าวแต๋นลำปาง

ลักษณะเด่น คือ ข้าวเหนียวทอดกรอบราดด้วยน้ำอ้อยที่ผลิตในพื้นที่จังหวัดลำปาง ด้วยกรรมวิธีพิเศษ ตามภูมิปัญญาของชาวบ้านจังหวัดลำปาง ทำจากข้าวเหนียวพันธุ์ กข. ๖ ข้าวเหนียวดำ (ข้าวเหนียวดำ) รสชาติหวาน หอม กรอบ มัน อร่อย กลุ่มเครือข่ายข้าวแต๋นจังหวัดลำปาง ๘๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

๒) ชามไก่ลำปาง

ลักษณะเด่น คือ ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร ที่ผลิตขึ้นในจังหวัดลำปาง มีลักษณะเฉพาะถิ่นที่โดดเด่นทั้งกระบวนการผลิตและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดลำปาง โดยมีลวดลายไก่ ดอกโบตั๋น และต้นกล้วยจากการวาดมือ สมาคมเครื่องปั้นดินเผาลำปาง ๑๑๑/๔ ถนนพหลโยธิน ตำบลสวนดอก อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

๓) ส้มเกลี้ยงลำปาง หรือ Lampang Sweet Orange หรือ Som Klieng Lampang

ลักษณะเด่น คือ ส้มเกลี้ยงลำปาง (Lampang Sweet Orange หรือ Som Klieng Lampang) หมายถึง ส้มเกลี้ยงที่มีผลทรงกลมถึงแป้น ผิวเปลือกเรียบ ค่อนข้างหนา เปลือกไม่ล่อน เมื่อสุกผิวจะมีสีเขียวอมเหลือง มีคูน้ำมันเล็กๆ กระจายรอบผล เนื้อผลมีสีขาวยอมเหลืองถึงสีเหลืองอ่อน ภูงน้ำหวานมีขนาดเล็ก ฉ่ำน้ำ รสชาติหวานอมเปรี้ยวมีกลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผลิตในพื้นที่อำเภอเถิน ๕ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่ถอด ตำบลแม่ปะ ตำบลล้อมแรด ตำบลเถินบุรี ตำบลแม่วะ และอำเภอแม่พริก ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่ปู้ ตำบลพระบาทวังตวง และตำบลแม่พริก ของจังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง)

๑.๘ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด

๑. กาแฟคั่วคั่วขวัญ ผู้ประกอบการ/กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต กาแฟสดเขลางค์นครจากไร่ปางมะโอ ต.วังเงิน อ.แม่ทะ แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ เกษตรกรผลิตเอง
  ๒. ข้าวไรซ์เบอร์รี่แจ้ซ้อน ผู้ประกอบการ/กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต คือ กลุ่มข้าวทิพย์ร่มโพธิ์ ต.แจ้ซ้อน อ.เมืองปาน แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ เกษตรกรผลิตเอง ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ได้ตรวจรับรองมาตรฐานข้าวอินทรีย์ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปางสนับสนุนบรรจุภัณฑ์
  ๓. กาแฟอาราบิก้าคั่วเมล็ด ผู้ประกอบการ/กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต คือ สุวรรณการ์เด็น ต.แจ้ซ้อน อ.เมืองปาน แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ เกษตรกรผลิตเอง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปางสนับสนุนเครื่องกะเทาะเปลือกกาแฟ
  ๔. ใส่อ้วปลาสมุนไพร ผู้ประกอบการ/กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต คือ ใส่อ้วสมุนไพรสุภัทรา ต.ชมพู อ.เมืองลำปาง แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ ร้านขายส่งปลาเนื้อที่ชุดสำเร็จแล้วเพื่อมาทำใส่อ้ว เครื่องสมุนไพรซื้อจากเกษตรกรในพื้นที่และตลาดในชุมชน
  ๕. ลูกชิ้นหมู ทรายอรธวัฒน์ ผู้ประกอบการ/กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต คือ ลูกชิ้น - หมูยอ ทรายอรธวัฒน์ ต.ชมพู อ.เมืองลำปาง แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ ฟาร์มในพื้นที่อำเภอเมือง
  ๖. น้ำพริกกรอบสมุนไพร ผู้ประกอบการ/กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเกาะหวาง ต.แม่เกาะ อ.แม่เกาะ แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ กลุ่มสหกรณ์การเกษตรแม่เกาะพัฒนาจำกัด
  ๗. น้ำพริกตาแดง(ตำรับล้านนา) ผู้ประกอบการ/กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสันป่าสัก (น้ำพริกตาแดง) ต.ใหม่พัฒนา อ.เกาะคา แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ ตลาดในพื้นที่ อ.เกาะคา ตลาดชุมชน และตลาดในจังหวัด
  ๘. ข้าวแต่น้ำแดงโมน้ำอ้อย-งา ผู้ประกอบการ/กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรลำปางหลวง ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ รับซื้อข้าว ณ โรงสี ในพื้นที่อำเภอเกาะคา
  ๙. ไข่เค็มเสริมไอโอดีน ผู้ประกอบการ/กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต คือ กลุ่มแม่บ้านบ้านมั่ว ต.ทุ่งงาม อ.เสริมงาม แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ ตลาดชุมชน ในพื้นที่ และ ตลาดในจังหวัด
  ๑๐. ขมิ้นชันแคปซูล ผู้ประกอบการ/กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต คือ สหกรณ์การเกษตรสมุนไพรตำบลแม่หมอก จำกัด ต.แม่หมอก อ.เถิน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกำกับติดตามกระบวนการผลิตสมุนไพร
- (ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง และศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง)

๑.๙ โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP

โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP เป็นโครงการที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีพื้นที่เป้าหมาย ๑๓ อำเภอ ๒๕ ตำบล ๓๐ หมู่บ้าน มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ดังนี้

๔.๑ บ้านทุ่งขาม ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา จุดเด่น คือ เป็นหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์ เศรษฐกิจพอเพียงและปลูกผักปลอดสารพิษ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ถ่ายทอดองค์ความรู้การปลูกผักปลอดสารพิษ

๔.๒ บ้านปางมะโอ ตำบลวังเงิน อำเภอแม่ทะ จุดเด่น คือ มีผลผลิตโดดเด่น คือ เห็ดหอม กาแฟ และผลไม้ตามฤดูกาล โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ส่งเสริมการเพาะเห็ดหอม

๔.๓ บ้านกิ้วหลวง ตำบลบ้านกิ้ว อำเภอแม่ทะ จุดเด่น คือ มีการปลูกผักพื้นบ้าน ผักเชียงดา และสมุนไพร สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ให้การสนับสนุนโรงคัดบรรจุ

๔.๔ บ้านแม่แจ่ม ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จุดเด่น คือ มีการปลูกกาแฟ ไม้เมืองหนาว (สตอเบอรี่ และแมคคาเดเมีย) โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สนับสนุนเครื่องกะเทาะเปลือกกาแฟ

๔.๕ บ้านแป้นใต้ ตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม มีการปลูกผักปลอดสารพิษ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ถ่ายทอดองค์ความรู้การปลูกผักปลอดสารพิษ

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง

๑.๑๐ สหกรณ์ในจังหวัดลำปาง จำแนกเป็น

๑. สหกรณ์ในจังหวัดลำปาง มีจำนวน ๘๒ แห่ง สมาชิก ๑๕๐,๓๗๘ ราย จำแนกเป็น

- สหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน ๓๗ แห่ง สมาชิกสหกรณ์ ๑๐๙,๕๒๐ ราย ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร จำนวน ๓๖ แห่ง สมาชิก ๑๐๗,๖๔๕ ราย และสหกรณ์นิคม จำนวน ๑ แห่ง สมาชิก ๑,๘๗๕ ราย

- สหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำนวน ๔๕ แห่ง สมาชิก ๔๐,๘๕๘ ราย ประกอบด้วย สหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน ๑๐ แห่ง สมาชิก ๒๒,๒๔๒ ราย สหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน ๒๓ แห่ง สมาชิก ๑๕,๑๗๘ ราย สหกรณ์บริการ จำนวน ๑๐ แห่ง สมาชิก ๑,๓๑๒ ราย และสหกรณ์ร้านค้า ๒ แห่ง สมาชิก ๒,๑๒๖ ราย

- ผลการจัดระดับมาตรฐานสหกรณ์ที่มีวันสิ้นปีบัญชีเดือนเมษายน ๒๕๖๗ ถึงมีนาคม ๒๕๖๘ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๘) สหกรณ์ที่นำมาจัดระดับมาตรฐาน จำนวน ๘๑ แห่ง ไม่นำมาจัดมาตรฐาน จำนวน ๑ แห่ง (เนื่องจากสถานะดำเนินการไม่ถึง ๒ ปี) ได้แก่ ระดับชั้น ๑ จำนวน ๒๕ แห่ง ระดับชั้น ๒ จำนวน ๑๒ แห่ง และระดับชั้น ๓ จำนวน ๔๔ แห่ง

- มูลค่าธุรกิจสหกรณ์ จำนวน ๙,๘๐๗,๘๗๐,๑๐๓.๑๖ บาท (ข้อมูลสะสมตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๖๘ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๙)

๒. กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดลำปาง มีจำนวน ๕๘ แห่ง สมาชิก ๕,๐๔๔ ราย จำแนกเป็น

- กลุ่มเกษตรกรกรทำนา จำนวน ๒๕ แห่ง สมาชิก ๒,๘๐๑ ราย

- กลุ่มเกษตรกรกรทำไร่ จำนวน ๑๘ แห่ง สมาชิก ๑,๓๕๕ ราย

- กลุ่มเกษตรกรกรทำสวน จำนวน ๑๐ แห่ง สมาชิก ๖๗๒ ราย

- กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ จำนวน ๕ แห่ง สมาชิก ๒๑๖ ราย

- ผลการจัดระดับมาตรฐานกลุ่มเกษตรกรที่มีวันสิ้นปีบัญชีเดือนเมษายน ๒๕๖๗ ถึงมีนาคม ๒๕๖๘ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๗) กลุ่มเกษตรกรที่นำมาจัดระดับมาตรฐาน จำนวน ๕๘ แห่ง ได้แก่ ระดับชั้น ๑ จำนวน ๐ แห่ง ระดับชั้น ๒ จำนวน ๔ แห่ง และระดับชั้น ๓ จำนวน ๕๔ แห่ง

- มูลค่าธุรกิจกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๓,๙๖๗,๓๗๑.๖๓ บาท (ข้อมูลสะสมตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๖๘ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๙)

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙

๑.๑๑ กลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๙

จังหวัดลำปาง มีกลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ๔ ประเภท ประกอบด้วย ๑) กลุ่มเกษตรกร ๑๕๐ กลุ่ม สมาชิก จำนวน ๑,๙๕๘ ราย ๒) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๒๐๙ กลุ่ม สมาชิก จำนวน ๒,๖๔๓ ราย ๓) กลุ่มยุวเกษตรกร ๕๕ กลุ่ม สมาชิก จำนวน ๑,๑๒๖ ราย ๔) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๑,๒๕๗ แห่ง สมาชิก จำนวน ๑๘,๕๙๔ ราย ดังนี้

จำนวนและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ปี ๒๕๖๙

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	แห่ง	สมาชิก
เมืองลำปาง	๑๕	๘๐	๒๕	๓๒๙	๕	๑๕๖	๑๔๕	๒,๓๙๘
เกาะคา	๑๓	๖๐	๑๒	๑๒๐	๒	๒๓	๕๘	๑,๐๐๗
เถิน	๑๔	๑๗๒	๙	๑๓๑	๓	๕๔	๘๔	๑,๕๐๘
แม่ทะ	๑๕	๒๗๗	๑๔	๑๘๗	๒	๒๕	๑๓๓	๑,๗๗๓
งาว	๑๒	๑๖๔	๘	๘๙	๕	๕๒	๑๓๙	๑,๕๓๒
ห้างฉัตร	๑๗	๓๒๘	๑๕	๑๖๑	๔	๙๖	๘๐	๑,๖๖๙
วังเหนือ	๑๑	๑๗๖	๑๒	๑๔๐	๗	๑๐๕	๑๐๖	๑,๙๒๙
แม่เมาะ	๒๐	๒๕๗	๒๑	๒๑๐	๖	๑๐๓	๒๑๘	๒,๓๑๘
แจ้ห่ม	๙	๙๖	๑๐	๑๐๐	๕	๑๔๖	๘๒	๑,๕๕๐
เมืองปาน	๙	๑๖๑	๑๓	๑๗๑	๑	๒๒	๘๖	๑,๐๗๒
เสริมงาม	๖	๙๓	๔๓	๖๗๔	๕	๑๒๘	๓๔	๔๘๖
สบปราบ	๖	๖๐	๑๕	๑๕๘	๔	๗๓	๔๘	๖๔๔
แม่พริก	๓	๓๔	๑๒	๑๗๓	๖	๑๔๓	๔๔	๗๐๘
รวม	๑๕๐	๑,๙๕๘	๒๐๙	๒,๖๔๓	๕๕	๑,๑๒๖	๑,๒๕๗	๑๘,๕๙๔

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙

๒. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

๒.๑ ๑. การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดลำปาง เกษตรกร ๑๓๘ ราย ๑๖๖ แปลง พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งหมด ๕๘๘.๗๗ ไร่ ประกอบด้วย ๑) ข้าวอินทรีย์ เกษตรกร ๗๘ ราย พื้นที่รับรองมาตรฐาน ๓๐๒.๕๐ ไร่ และ ๒) พืชอาหารอินทรีย์ เกษตรกร ๖๐ ราย พื้นที่รับรองมาตรฐาน ๒๘๖.๒๕ ไร่

ชนิดสินค้า	จำนวน		จำนวน (ไร่)
	ราย	แปลง	
๑) ข้าว	๗๘	๑๐๖	๓๐๒.๕๐
- รับรองมาตรฐานแบบรายเดี่ยว	๔	๖	๒๑.๒๕
- รับรองมาตรฐานแบบกลุ่ม	๗๔	๑๐๐	๒๘๑.๒๕
๒) พืชอาหาร	๖๐	๖๐	๒๘๖.๒๕
- ปรับเปลี่ยน	๒๒	๒๒	๔๓.๒๐
- รับรองมาตรฐาน	๓๘	๓๘	๒๔๓.๐๕
รวมทั้งสิ้น	๑๓๘	๑๖๖	๕๘๘.๗๗

ที่มา: ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๙

๒. การรับรองมาตรฐาน GAP จำนวนเกษตรกรทั้งหมด ๕,๓๕๐ ราย ๙,๒๘๐ แปลง/ฟาร์ม พื้นที่ทั้งหมด จำนวน ๒๖,๘๕๘.๑๐ ไร่ ประกอบด้วย ๑) ด้านพืชอาหาร เกษตรกร จำนวน ๔,๘๙๒ ราย ๘,๘๑๘ แปลง พื้นที่ ๒๕,๔๒๕.๘๗ ไร่ ๒) ด้านข้าว เกษตรกร จำนวน ๑๑๗ ราย ๑๒๑ แปลง พื้นที่ ๑,๓๓๓.๒๕ ไร่ ๓) ด้านประมง เกษตรกร จำนวน ๔๕ ราย/ฟาร์ม พื้นที่ ๕๘.๙๘ ไร่ ๔) ด้านปศุสัตว์ เกษตรกร จำนวน ๒๙๖ ราย/ฟาร์ม ดังนี้

ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนแปลง (แปลง/ฟาร์ม)	จำนวน (ไร่)
๑) พืชอาหาร	๔,๘๙๒	๘,๘๑๘	๒๕,๔๒๕.๘๗
๒) ข้าว GAP	๑๑๗	๑๒๑	๑,๓๓๓.๒๕
- GAP แบบเดี่ยว	๕	๙	๑๙.๒๕
- GAP แบบกลุ่ม	๑๕	๑๕	๔๖.๐๐
- GAP Seed	๙๗	๙๗	๑,๓๐๘.๐๐
๓) ประมง GAP	๔๕	๔๕	๕๘.๙๘
๔) ปศุสัตว์	๒๙๖	๒๙๖	-
- ไก่ไข่	๓๓	๓๓	-
- ไก่เนื้อ	๙๒	๙๒	-
- สุกร	๑๔๕	๑๔๕	-
- โคนม	๑๕	๑๕	-
- ผีง	๑๐	๑๐	-
- ปางช้าง	๑	๑	-
รวม	๕,๓๕๐	๕,๖๓๔	๒๖,๘๕๘.๑๐

ที่มา: ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๙

๓. งบประมาณปี ๒๕๖๙ รวมทั้งสิ้น ๙๕๐.๐๔ ล้านบาท แบ่งเป็น

๓.๑ งบประมาณของส่วนราชการต้นสังกัด (Function Base)

๑) งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๙๑๕.๒๗ ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย ๑๒๒.๙๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔๓

๒) ผลการดำเนินงาน/ผลการปฏิบัติราชการสำคัญ (แผนงานโครงการจำแนกตามพืช ปศุสัตว์ ประมง กลุ่ม/สหกรณ์ ชลประทาน)

๒.๑) ด้านพืช:

สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

๑.โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรผู้ผลิตมีการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP ได้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรผู้ผลิตมีการจัดการระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยต่อทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นที่ต้องการของตลาด

๒.โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการผลิตเกษตรอินทรีย์ ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีภูมิคุ้มกัน เกิดความเข้มแข็งมากขึ้น พื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง มีแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ สินค้ามีคุณภาพตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มีตลาดและช่องทางในการจำหน่ายผลผลิตมากขึ้น ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงในอาชีพ และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างสมดุล และยั่งยืน

๓.โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรได้รับการสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน สามารถลดต้นทุนการผลิต และมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

๔.โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรมีอาชีพและรายได้จากสินค้าเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร เกิดการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาช่องทางการตลาด เกิดการพัฒนาความรู้และเพิ่มศักยภาพกระบวนการทำงานในพื้นที่สำหรับการพัฒนาสินค้าไม่ผลตามอัตลักษณ์

๕.โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ และเป็นกลไก ในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๖.โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรมีการลดต้นทุนจากการใช้เศษวัสดุทางการเกษตรมาผลิตปุ๋ยหมักทดแทนการเผา และการใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงบำรุงดินทำให้โครงสร้างดินดีขึ้น และมีรายได้เพิ่มจากการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร พื้นที่เผาไหม้ และจุดความร้อน (hotspot) ในพื้นที่เกษตรลดลง ส่งผลให้สุขอนามัยของประชาชนดีขึ้น

๗.โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกร ได้รับการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการทำการเกษตรแบบ Smart Farm และสามารถนำระบบการผลิตแบบ Smart Farm ไปปรับใช้ในพื้นที่ตนเองได้

ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง

๑.ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ สามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

๒.เพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์ขยายจำหน่าย มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เพิ่มปริมาณการผลิตและการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร

๓.เสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ ศูนย์ข้าวชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน

๔.เชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP ครบวงจรด้านการผลิต มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ มีการเชื่อมโยงตลาดข้าวและพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร

๕.โครงการพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่ง (ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์) มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ กลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวอินทรีย์ตามมาตรฐานข้าวอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สามารถขยายพื้นที่การผลิตข้าวให้ได้การรับรองมาตรฐานข้าวอินทรีย์ รวมถึงสร้างความยั่งยืนในการผลิตข้าวอินทรีย์ให้กับชาวนาไทย

๖.ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรในโครงการพระราชดำริ จังหวัดลำปาง ได้รับความรู้ด้านการปลูกข้าวที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ นำความรู้ไปปรับใช้ สามารถเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตได้

๗.ตรวจประเมินระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ กลุ่มเกษตรกรที่ผลิตข้าวอินทรีย์ ภายใต้โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ และเกษตรกรที่ผลิตข้าวอินทรีย์นอกโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์แบบรายเดี่ยวและแบบกลุ่ม มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ ตรวจสอบและรับรองระบบการผลิตข้าวอินทรีย์แบบรายเดี่ยวและแบบกลุ่มให้ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบการผลิตข้าวอินทรีย์

สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง

- ๑.โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ผลผลิตมีความปลอดภัยแก่ผู้บริโภค
- ๒.โครงการส่งเสริมการไถกลบและผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ ลดปัญหาหมอกควันในพื้นที่จังหวัดลำปาง ได้ปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เป็นการลดต้นทุนการผลิต
- ๓.โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน มีผลสำเร็จที่สำคัญเป็นการบรรเทาสภาพปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพ การเก็บกักน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร
- ๔.โครงการอบรมหมอดินอาสา มีผลสำเร็จที่สำคัญ มีหมอดินอาสาประจำหมู่บ้านในด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน คือ เป็นผู้ทำการเกษตรถูกต้องตามหลักวิชาการพัฒนาที่ดิน เป็นตัวอย่างให้กับเกษตรกรข้างเคียง และสามารถให้คำแนะนำ เผยแพร่ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน ให้แก่เพื่อนบ้านในหมู่บ้าน เป็นผู้ช่วยหรือผู้นำในการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร เป็นอาสาสมัครเกษตรกรที่จะคอยช่วยเหลือ
- ๕.โครงการผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูก มีผลสำเร็จที่สำคัญ ดินได้รับการปรับปรุงบำรุงดิน พื้นพุดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ และแก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรม
- ๖.โครงการผลิตหญ้าแฝกเพื่อส่งเสริม มีผลสำเร็จที่สำคัญ เกษตรกรเห็นความสำคัญของการปลูกหญ้าแฝก และนำหญ้าแฝกไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่การเกษตรอย่างแพร่หลาย เป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำ รักษาความชื้นของดิน ปรับปรุงพื้นที่เสื่อมโทรม และช่วยให้สภาพของดินสามารถปลูกพืชได้

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง

- ๑.การวิจัยภายใต้ใต้งบอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทสว.) โดยทดลองกับดอกหน้าวัว มะเข็ญ ส้มเกลี้ยง ชมมันชั้น ผ้าย มีผลสำเร็จที่สำคัญ คือ การคัดเลือกพันธุ์ดอกหน้าวัว ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ การขยายพันธุ์ในอาหารแข็ง การขยายพันธุ์ในสภาพปลอดเชื้อ การบันทึกข้อมูลฐานข้อมูลของมะเข็ญ ข้อมูลผลผลิตมะเข็ญ ๘ สายพันธุ์ การคัดเลือกและพัฒนาพันธุ์ส้มเกลี้ยง การพัฒนาการผลิตชมมันชั้น การพัฒนาการผลิตผ้าย การจัดงานถ่ายทอดเทคโนโลยีผลงานวิจัย
- ๒.การบริหารความหลากหลายทางชีวภาพ มีผลสำเร็จที่สำคัญ คือ โดยดูแลรักษาแปลงไม้ผลเดิม ให้พื้นที่ ๒๐ ไร่ จำนวน ๘ ชนิด ได้แก่ ๑) มะม่วง ๒) ลิ้นจี่ ๓) ลำไย ๔) มะปรางหวาน ๕) ขนุน ๖) มะขามเปรี้ยว ๗) ส้ม และ ๘) ส้มโอ
- ๓.การผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต จำนวน ๙ ชนิด ได้แก่ ๑) ปทุมมา G๑ ๒) มะขามเปรี้ยว (มะขามเปรี้ยวฝักยักษ์ศรีสะเกษ) ๓) มะม่วง (ไซคอนันต์) ๔) มะยงชิด (ทุลเกล้า) ๕) ลำไย (อีตอ) ๖) สับปะรด (เพชรบุรี๒) ๗) หน้าวัว เนื้อเยื่อ ๘) ถั่วลิสงทั้งเปลือก ๙) มันลำปะหลัง มีผลสำเร็จที่สำคัญ คือ ในส่วนของพืชสวนเป็นการดูแลรักษาต้นแม่พันธุ์ โดยการรดน้ำ ใส่ปุ๋ย เตรียมตอกิ่ง ทาบกิ่ง ตัดถ่ายเนื้อเยื่อ ดูแลอนุบาลต้นกล้า และเพิ่มปริมาณเนื้อเยื่อในห้องปฏิบัติการ ในช่วงเวลาที่เหมาะสมในส่วนของพืชไร่ เป็นการปลูก การปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ การกำจัดวัชพืช บรรจุกะสอบ เก็บไว้ในห้องเย็น
- ๔.โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร มีผลสำเร็จที่สำคัญ คือ ตรวจรับรองแหล่งผลิตพืช GAP
- ๕.การตรวจปัจจัยการผลิตและควบคุมกำกับดูแลตาม พ.ร.บ.เป็นการตรวจร้านค้า มีผลสำเร็จที่สำคัญ คือ ตรวจปัจจัยการผลิตและควบคุมกำกับดูแลตาม พ.ร.บ. จำนวน ๒๒ ร้าน ๒) การออกใบอนุญาต เป้าหมาย ๕๗๘ ฉบับ มีผลการปฏิบัติงาน ๒๘๗ ฉบับ แบ่งเป็น ปุ๋ย ๑๑๓ ฉบับ และเมล็ดพันธุ์ ๑๑๒ ฉบับ วัตถุประสงค์ราย ๖๒ ฉบับ และ ๓) การเก็บตัวอย่าง เป้าหมาย ๘ ตัวอย่าง

๖.โครงการพัฒนาหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์ มีผลสำเร็จที่สำคัญ คือ การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ เป็นการตรวจแหล่งผลิตพืชอินทรีย์

๗.โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริและพัฒนางานโครงการพิเศษ จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ ๑) โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่จังหวัดลำปาง เป้าหมาย ๔ ครั้ง มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ การถ่ายทอดความรู้เรื่องการลดต้นทุนการผลิตพืชโดยการใช้น้ำชีวภัณฑ์และปุ๋ยชีวภาพของกรมวิชาการเกษตร และเผยแพร่เอกสารวิชาการ พร้อมแม่พันธุ์แห่นแดง ๒) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ กำจัดวัชพืชตามแนวทางเดินธรรมชาติ รวมกรรมพันธุ์มะเกี๋ยง ผักหวานป่า ผักเชียงดา ปลุกซ่อมแซมผักเชียงดา ทำแนวกันไฟเฝ้าระวังไฟป่า เฝ้าระวังการลักลอบตัดไม้ในเขตปกป้องรักษาพันธุกรรมพืช พื้นที่ ๕๙๐ ไร่ ๓) โครงการพื้นที่รอยต่อฯ อำเภอเมืองลำปาง อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีจัดฝักอบรม คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จัดทำแปลงต้นแบบ พื้นที่ ๑ ไร่ และขยายผลสู่เกษตรกร

๘.โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าชีวภาพ กิจกรรม การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ ๑) สมุนไพรเข้าสู่ระบบการผลิต GAP ๕ แปลง ๒) แปลงต้นแบบ ๑ แปลง ๓) อบรมเกษตรกร ๒๐ ราย

๙.โครงการขับเคลื่อนงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพรแบบครบวงจร พื้นที่ ต.แม่มอก อ.เถิน จ.ลำปาง

๑๐.โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ จัดฝึกอบรมเกษตรกร และจัดทำแปลงต้นแบบการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืชและการใช้แห่นแดงไล่เดือนฝอย และปุ๋ยหมักเติมอากาศบำรุงดิน ไตรโคโรเดอร์มา ปุ๋ยชีวภาพ PGPR ๑ ดำเนินในพื้นที่อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๑๑.การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรที่ได้รับการช่วยเหลือตามโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาล พื้นที่ป่าแม่จางฝั่งซ้าย นิคมก๊วลม ป่าแม่ปราบ มีผลสำเร็จที่สำคัญ คือ ถ่ายทอดความรู้จำนวน ๖๐ ราย จัดทำแปลงต้นแบบ ๙ ราย สนับสนุนปุ๋ยชีวภาพ PGPR ๒ ๑๐๐ กก. และ PGPR ๓ ๒๐๐ กก. สนับสนุนบ่อขยายแห่นแดง ๒ บ่อ และสนับสนุนท่อนมันสำปะหลัง ๖๐,๐๐๐ ท่อน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำปาง

๑.โครงการส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำปาง หลักสูตร ส่งเสริมการปลูกสมุนไพรและผลิตสมุนไพรอย่างมีคุณภาพ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมปลูกพืชสมุนไพรและการใช้ภูมิปัญญา องค์ความรู้ และนวัตกรรมการแปรรูปเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ เกษตรกรสร้างปริมาณวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ เพียงพอใกล้เคียงต่อความต้องการของผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรอย่างยั่งยืน

๒.โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) หลักสูตร การปกป้อง และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ โรงเรียนในโครงการฯ ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒ โรงเรียน ร่วมสนองพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีทักษะในการอนุรักษ์พืชพรรณและความหลากหลาย ทางชีวภาพในเขตปฏิรูปที่ดิน มีความรู้ความเข้าใจ รวมถึงปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และโรงเรียนในโครงการฯ ได้รับการสนับสนุนวัสดุจัดทำสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

๓.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ ให้บริการแก่เกษตรกรในและนอกพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน เกษตรกรได้รับการบริการและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ มีประสิทธิภาพ ได้รับความรู้และเข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ ในการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับจาก ส.ป.ก. ได้รับการบริการจาก ส.ป.ก. โดยตรงมากขึ้น พร้อมได้รับความสะดวกจากการให้บริการถึงพื้นที่และได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของ ส.ป.ก. อย่างสม่ำเสมอ

๔.โครงการพัฒนาและส่งเสริมศิลปหัตถกรรม มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรสามารถนำเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรสร้างมูลค่าเพิ่ม และลดการเผาเศษวัสดุจากการทำการเกษตร และเพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ ทักษะในงาน ด้าน ศิลป หัตถ กรรม เพิ่ม มาก ขึ้น ให้ เกษตรกร สามารถ นำ ความ รู้ ที่ ได้ ไป ประกอบ อาชีพ สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

๕.โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer ในเขตปฏิรูปที่ดิน มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรได้รับความรู้และมีความเข้าใจและมีทักษะในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพิ่มเติม เช่น การสังเกตอาการของโรคพืชในนาข้าว รู้จักเทคนิคการผลิตเช่นการใส่ปุ๋ยเคมีให้ถูกวิธี เกษตรกรมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการผลิตโดยการสร้างมาตรฐานการรับรองพืช (GAP) ได้แก่ ข้าว และลำไย เป็นต้น ตลอดจนการเพิ่มช่องทางในการทำการเกษตรให้แก่เกษตรกรในรูปแบบเกษตรผสมผสานสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านอาหารให้แก่เกษตรกรและเป็นรายได้รายวัน รายเดือน และรายปี

๖.โครงการศูนย์บริการประชาชนเคลื่อนที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (Mobile Unit) มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ อำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำปาง โดยให้บริการด้านคำปรึกษา และรับคำร้องในเรื่องต่างๆ เช่น การขอรังวัดแปลงที่ดิน การรับโอนสิทธิและมรดกสิทธิ ปรัชญา ด้านกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้กับเกษตรกรที่อยู่ห่างไกล

๗.กิจกรรมจัดที่ดิน มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรจะได้รับสิทธิตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ได้รับหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔ - ๐๑) บริหารจัดการพื้นที่ปฏิรูปที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มศักยภาพในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินให้ใช้ประโยชน์ได้สูงสุด การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

๘.โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำปาง มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรในรูปแบบวนเกษตร รู้จักวิเคราะห์ดินและวิเคราะห์ชนิดพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง

๙.โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำปาง มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับเกษตรกรในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างถูกต้องจนเกิดทักษะสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและพัฒนาให้เกษตรกรเกิดการรวมกลุ่ม เพิ่มศักยภาพด้านการผลิตและเชื่อมโยงการตลาด สามารถสร้างรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพผู้นำกลุ่มเกษตรกรและเกษตรกรต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน สามารถขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่น รวมทั้งการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกิจกรรม

๑๐.โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน หลักสูตร การพัฒนาผู้แทนเกษตรกร เป้าหมาย ๓๐ ราย มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ กฎ ระเบียบ ของการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้รู้บทบาทหน้าที่ ภารกิจของผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน หลักการ กฎ ระเบียบ บริการสินเชื่อเงินกองทุนปฏิรูปที่ดิน ความรู้ด้านข่าวสาร ข้อมูลการและความรู้ด้านอื่นๆ ร่วมอภิปราย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อการพัฒนา ยกระดับความรู้ความสามารถด้านการเกษตร ให้แก่ผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของผู้แทนเกษตรกร อีกทั้ง การเชื่อมโยงเครือข่ายผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน แนวทางการพัฒนาเกษตรกรตามแผนงานโครงการ

๒.๒) ด้านปศุสัตว์:

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง

- ๑.โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเป้าหมายพัฒนาความพร้อมศูนย์เรียนรู้ ๑๓ ศูนย์ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ พัฒนาแล้ว
- ๒.โครงการสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน เป้าหมาย ตรวจสอบสถานที่ขายอาหารสัตว์ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ ดำเนินการตรวจสอบสถานที่ขายอาหารสัตว์
- ๓.โครงการส่งเสริมการทำปศุสัตว์อินทรีย์ เป้าหมาย พัฒนาเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์แบบอินทรีย์ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ ดำเนินการพัฒนาเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์อินทรีย์ ในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร
- ๔.โครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ พัฒนาเกษตรกรเป้าหมายในพื้นที่อำเภอเมืองลำปาง
- ๕.โครงการปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ ปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์
- ๖.โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง เป้าหมาย ฝึกอบรมพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer
- ๗.โครงการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม บำบัดและชันสูตรโรคสัตว์ เป้าหมายฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ สัตว์ได้รับการฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า

๒.๓) ด้านประมง :

สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง

- ๑.โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ ๑) เกษตรกรมีการรวมกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรด้านการประมง ๒) ต้นทุนการผลิตลดลง ๓) ผลผลิตเพิ่มขึ้น
- ๒.โครงการการธนาคารสินค้าเกษตร เป้าหมาย ๓ แห่ง มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ ราษฎรในชุมชนมีผลผลิตสัตว์น้ำเพียงพอต่อการบริโภค สร้างรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน ชุมชนมีความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และสามารถบริหารแหล่งน้ำชุมชนในการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืดและเป็นธนาคารผลผลิตสัตว์น้ำแบบมีส่วนร่วม และการสร้างกระบวนการทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอย่างมีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน คนในชุมชนได้บริโภคสัตว์น้ำที่สด ปลอดภัยและราคาถูก
- ๓.โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เป้าหมาย ๑๓ แห่ง มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ สนับสนุนให้เกษตรกรนำแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่มาปรับใช้กับกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ของตนเอง ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่ของเกษตรกร ให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นลดรายจ่ายในครัวเรือน มีรายได้เสริมและสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเกษตรกรมีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๔) กลุ่ม/สหกรณ์ :

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง

- ๑.กิจกรรมหลัก ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร กิจกรรมรอง ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ เป้าหมาย ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร จำนวน ๖๒ แห่ง มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับของสมาชิกและสังคม พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินธุรกิจ พัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานเพิ่มมูลค่า เพิ่มช่องทางการจำหน่าย การบริหารงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีธรรมาภิบาล โปร่งใสและตรวจสอบได้

๒.กิจกรรมหลัก พัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวง กิจกรรมรอง ส่งเสริมและ พัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวง เป้าหมาย ๑ แห่ง มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ แนะนำ ส่งเสริมการ ดำเนินกิจกรรมสหกรณ์ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาอาชีพและ ส่งเสริมด้านการตลาดของกลุ่มอาชีพในสังกัดให้มีความเข้มแข็ง แก้ไขปัญหาการดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์ให้เป็นไป ตามหลักธรรมาภิบาล ให้ความรู้ในหลักการ อุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์ การบริหารจัดการและการดำเนินธุรกิจตาม วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน

๓.กิจกรรมหลัก พัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กิจกรรมรอง ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป้าหมาย ๙ แห่ง มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจ พัฒนาอาชีพ และคุณภาพของ สมาชิกได้อย่างยั่งยืน เด็ก เยาวชนและชุมชนในพื้นที่โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริฯ สามารถนำความรู้เรื่องของการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง

๑.โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป้าหมาย ๑๓๕ ราย มีผลสำเร็จ ที่สำคัญคือ นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจวิธีการจดบันทึก สำหรับโครงการส่งเสริมสหกรณ์นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ร่วม คิด ร่วมเรียนรู้หลักประชาธิปไตย และร่วมพัฒนาภูมิปัญญาทางบัญชี เพื่อสร้างวินัยทางการเงินให้เกิดแก่ครอบครัว และ สถาบันการศึกษา เพื่อสร้างเครือข่ายการจัดการภูมิปัญญาทางบัญชี ระหว่างโรงเรียน นักเรียน

๒.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป้าหมาย ๔ ครั้ง มีผลสำเร็จที่สำคัญ เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำแก้ไขปัญหาด้านบัญชีแก่ผู้รับบริการ เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับบริการมีความสนใจ การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

๓.โครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน เป้าหมาย ๔๕๑ ราย มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาศักยภาพการจัดการจัดทำบัญชี เพื่อจัดการเศรษฐกิจ ระดับครัวเรือน อีกทั้งให้มีความรู้และความเข้าใจในการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือน

๔.โครงการส่งเสริมอาสาสมัครเกษตร มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ อาสาสมัครเกษตรกรด้านบัญชี มีความรู้และเข้าใจในการนำระบบบัญชีไปใช้ในการบริหารจัดการ เกษตรกรได้รับรู้รายรับ รายจ่าย รู้เวลาที่เหมาะสม และผลิตได้อย่างสมดุลตามกำลังของตนเองและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ช่วยแก้ไขปัญหาหนี้สิน รู้จักความ พอมี พอกิน พอใช้ เป็นภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งแก่ตนเองและครอบครัว ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๕.โครงการพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่ง (เกษตรทฤษฎีใหม่) มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกร กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพได้ มีการนำข้อมูลทางบัญชีมาคิดวิเคราะห์ลด รายจ่ายในครัวเรือน ลดต้นทุนการผลิต และประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้ตนเอง

๖.โครงการพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่ง (เกษตรอินทรีย์) มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกร กลุ่มเป้าหมายที่ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพได้ มีการวางแผนการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าให้สินค้า

๗.โครงการพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่ง (ผสมผสาน) มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกร กลุ่มเป้าหมายที่ผลิตสินค้าเกษตรผสมผสานมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ ได้มีการวางแผนการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าให้สินค้า

๘.โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกร กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพได้ มีการบริหารจัดการหรือการรวมกลุ่มได้อย่าง เป็นมืออาชีพ สามารถต่อรองราคาซื้อราคาขาย พร้อมทั้งมีตลาดรองรับผลผลิต

๙.โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพได้ วางแผนการผลิตและปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่

๑๐.โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เป้าหมาย วิสาหกิจชุมชนเป้าหมาย มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ วิสาหกิจชุมชนมีระบบการควบคุมภายในที่ดี เพื่อให้ผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนสามารถจัดทำบัญชีได้ (กลุ่มทำบัญชีไม่ได้) เพื่อให้ผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนสามารถจัดทำบตดลองและงบการเงินได้ (กลุ่มทำบัญชีได้) เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนที่สามารถจัดทำบัญชีได้ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการบริหารจัดการได้

๑๑.โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป้าหมาย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ พัฒนาศักยภาพครูบัญชีประจำศูนย์เรียนรู้และสามารถขยายผลไปยังศูนย์เครือข่ายในการให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีแก่เกษตรกรที่ขอรับบริการได้

๒.๕) ด้านชลประทาน :

โครงการชลประทานลำปาง

- ๒.๕.๑ ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ๒.๕.๒ สนับสนุนการบริหารจัดการน้ำและงานชลประทาน
- ๒.๕.๓ ปรับปรุงงานชลประทาน
- ๒.๕.๔ การจัดการน้ำชลประทาน
- ๒.๕.๕ การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการส่งน้ำให้พื้นที่การเกษตร ส่งผลให้ ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน

๓.๒ งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (Area Base) (ปรับโครงการ)

- ๑) งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๓๔.๗๗ ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย ๒.๑๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ -
- ๒) ผลการดำเนินงาน/ผลการปฏิบัติราชการสำคัญ(แผนงานโครงการจำแนกตามพืช ปศุสัตว์ ประมง กลุ่ม/สหกรณ์ ชลประทาน)

๒.๑) ด้านพืช

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่จังหวัดลำปาง โดยมีกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ การพัฒนาความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการตลาดสินค้าเกษตรสมัยใหม่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

กิจกรรมที่ ๒ การจัดการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

กิจกรรมที่ ๓ การส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยโดยปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง

สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปางดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จังหวัดลำปาง จำนวน ๓ โครงการ ดังนี้

๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานจังหวัดลำปาง
๒. โครงการยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
๓. โครงการยกระดับขีดความสามารถเกษตรกรและผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เป็นมืออาชีพ

(Lampang Smart Agriculture)

๒.๒) ด้านปศุสัตว์ : -

๒.๓) ด้านประมง : -

๒.๔) ด้านชลประทาน :

โครงการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตรเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตร ทั้งระบบ โดยมีกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ ก่อสร้างคลองส่งน้ำลำเหมืองสายทุ่งตึง ตำบลแม่สุก อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

กิจกรรมที่ ๒ ก่อสร้างระบบส่งน้ำลำเหมืองบน ตำบลวังซ้าย อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

กิจกรรมที่ ๓ ซ่อมแซมระบบส่งน้ำลำเหมืองบน ตำบลวังซ้าย อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

เป้าหมาย เพื่อซ่อมแซม/ปรับปรุงระบบส่งน้ำ อาคารชลประทานที่เกิดความเสียหาย เนื่องจากมีการใช้งาน เป็นระยะเวลานาน และก่อสร้างถึงเก็บน้ำไว้กักเก็บน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรและการอุปโภคบริโภค มีผลสำเร็จที่สำคัญคือ มีระบบส่งน้ำที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการส่งน้ำให้กับพื้นที่การเกษตร และอาคารชลประทานมีประสิทธิภาพ อยู่สภาพพร้อมใช้งาน ทำให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งฤดูแล้งและฤดูฝน มีการเสริมสร้าง กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน

๓.๔ งบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑) งบประมาณรวมทั้งสิ้น ...-.....ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย .....-.....ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ .....-... จำแนก เป็น งบดำเนินงาน ...-..... ล้านบาท งบลงทุน.....-.....

๒) ผลการดำเนินงาน/ผลการปฏิบัติราชการสำคัญ – ไม่มี –

๔. ประเด็นการตรวจราชการและการขับเคลื่อนแบบบูรณาการในพื้นที่ของผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

การตรวจราชการตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ๑) เร่งรัดการจัดที่ดินทำกินให้กับเกษตรกร
- ๒) บริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
- ๓) ยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง
- ๔) ยกระดับศักยภาพของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง
- ๕) จัดการทรัพยากรทางการเกษตร
- ๖) การทำสงครามสินค้าเกษตรเถื่อน
- ๗) ประเด็นอื่น ๆ

๕. สถานการณ์การผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๕.๑ สินค้าเกษตร

สินค้าเกษตร	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	คาดการณ์ผลผลิตออกสู่ ตลาด (เดือน)	คาดว่าผลผลิตออกสู่ตลาด จำนวน (ตัน)
๑. ข้าวนาปี	๗๓,๙๐๓	๔๓๖,๑๑๘	ตุลาคม - ธันวาคม	๒๑๘,๒๒๗
๒. ข้าวนาปรัง	๔,๐๙๙	๕๘,๗๔๕	มีนาคม-เมษายน	๑๘,๒๑๒
๓. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑๖,๗๗๙	๒๓๐,๗๗๓	ตุลาคม - ธันวาคม	๑๗๓,๑๓๘
๔. มันสำปะหลัง	๕,๔๖๘	๖๑,๗๕๘	มกราคม - เมษายน	๑๖๗,๖๕๔
๕. สับปะรด	๑,๔๙๑	๑๘,๑๓๑	พฤษภาคม-กรกฎาคม	๓๐,๙๗๔
๖. ยางพารา	๒,๓๖๔	๓๙,๐๑๒	ตุลาคม - ธันวาคม	๕,๔๑๘
๗. ลำไย	๖,๕๔๙	๒๒,๙๙๓	กรกฎาคม-สิงหาคม	๕,๒๘๕
๘. ไข่	๓,๐๐๓	๙,๖๕๕	ตุลาคม - ธันวาคม	๓๘,๖๒๐
๙. ส้มเกลี้ยง	๖๑๘	๙๓๘	กรกฎาคม-ตุลาคม	๗๓๘
๑๐. ครั่ง	๒,๙๕๖	๔,๙๒๒	พฤศจิกายน - ธันวาคม	๓,๙๓๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙

๕.๒ สินค้าปศุสัตว์

สินค้าเกษตร	เกษตรกร (ครัวเรือน)	คาดการณ์ผลผลิต ออกสู่ตลาด (เดือน)	คาดว่าผลผลิต ออกสู่ตลาด จำนวน (ตัว/ฟอง/ตัน)	ราคา (บาท)	มูลค่าผลผลิต (ล้านบาท)
๑. ไก่พื้นเมือง	๓๘,๕๑๒	มกราคม - ธันวาคม	๒,๕๙๑,๔๑๖ ตัว	๗๕ บาท/กก.	๒๙๑.๗๗
๒. ไก่ไข่	๑,๔๐๐	มกราคม - ธันวาคม	๓๙๖,๓๒๗,๕๑๒ ฟอง	๓.๖ บาท/ฟอง	๑,๕๘๔.๙๔
๓. ไก่เนื้อ	๒๑๓	มกราคม - ธันวาคม	๑๖,๒๓๑,๒๖๐ ตัว	๓๗ บาท/กก.	๑,๑๔๐.๕๗
๔. สุกร	๑,๔๒๑	มกราคม - ธันวาคม	๒๖๙,๑๔๗ ตัว	๕๗.๔๓ บาท/กก.	๔,๕๙๗.๒๐
๕. โคเนื้อ	๑๓,๒๓๒	มกราคม - ธันวาคม	๓๒,๒๔๘ ตัว	๖๓ บาท/กก.	๑,๑๕๒.๙๔
๖. โคนม (น้ำนมดิบ)	๒๑	มกราคม - ธันวาคม	๒๒๕,๐๐๐ กิโลกรัม	๒๑.๒๒ บาท/กก	๔,๘๓๗.๗๖
๗. กระบือ	๑,๖๘๑	มกราคม - ธันวาคม	๒,๑๙๗ ตัว	๗๕.๕๐ บาท/กก.	๙๒.๖๕

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙

๕.๓ สินค้าประมง

ลำดับ	สินค้าเกษตร	เกษตรกร (ครัวเรือน)	คาดการณ์ผลผลิต ออกสู่ตลาด (เดือน)	คาดว่าผลผลิต ออกสู่ตลาดจำนวน (กก.)	ราคา (บาท)	มูลค่าผลผลิต (ล้านบาท)
๑	ปลานิล	๘,๓๗๗	มกราคม - ธันวาคม	๙๙๙,๖๗๐	๖๕ บาท/กก.	๖๔.๙๗
๒	ปลาดุก	๒,๙๑๐	มกราคม - ธันวาคม	๓๔๖,๒๖๐	๖๐ บาท/กก.	๒๐.๗๗

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙

หมายเหตุ : เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่เลี้ยงแบบยังชีพ

๖. สถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านเกษตร

๖.๑ อุทกภัย ปี ๒๕๖๘

๖.๑.๑ แผนเผชิญเหตุด้านอุทกภัย ประกอบด้วย

ก่อนเกิดภัย

- ๑) ติดตามสถานการณ์น้ำ เพื่อประเมินพื้นที่เสี่ยงภัย สูง-ปานกลาง-ต่ำ
- ๒) วางแผนการจัดสรรน้ำ ให้สอดคล้องกับแผนการเพาะปลูกพืช
- ๓) ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ถึงสถานการณ์และระดับความเสี่ยงภัยแก่เกษตรกรในพื้นที่เสี่ยง
- ๔) ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืช/เลี้ยงสัตว์ตามสถานการณ์
- ๕) ใช้เครือข่าย ศพก./แปลงใหญ่/อาสาสมัครเกษตรกร ในการเป็นตัวกลางแจ้งข่าวและเตือนภัยแก่เกษตรกร

และรายงานสถานการณ์ในพื้นที่ต่ออำเภอและจังหวัด เพื่อเข้าเผชิญเหตุได้รวดเร็ว และทันเหตุการณ์

- ๖) ลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกร ติดตาม เผ่าระวังเรื่องการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช
- ๗) ปรับปรุงการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน
- ๘) เพิ่มแหล่งกักเก็บน้ำ เพื่อลดผลกระทบจากอุทกภัย
- ๙) เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร และทรัพยากรเพื่อเผชิญเหตุ
- ๑๐) สำรองเสบียงอาหารสัตว์ หญ้าแห้ง วัคซีน เวชภัณฑ์ ด้านปศุสัตว์และเตรียมความพร้อมจุดอพยพสัตว์

ขณะเกิดภัย

- ๑) สนับสนุนเครื่องจักร เครื่องมือ รถบรรทุก ยานพาหนะต่างๆ พร้อมบุคลากร
- ๒) ปรับแผนระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำขนาดกลางให้สอดคล้องกับสถานการณ์
- ๓) กำหนดผู้รับผิดชอบเผ่าระวัง และติดตามสถานการณ์ในเขตจังหวัดลำปาง และแจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกร
- ๔) มอบหมายให้นักวิชาการลงพื้นที่ให้คำแนะนำเพื่อลดผลกระทบทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ และ

โรคระบาด แมลงศัตรูพืช

- ๕) ชี้แจงขั้นตอนการขอรับความช่วยเหลือจากทางราชการ หากเกิดภัยและเร่งสำรวจความเสียหาย
- ๖) สนับสนุนปัจจัยการผลิต (เสบียงอาหารสัตว์-เวชภัณฑ์/เมล็ดพันธุ์พืช-ข้าว/ศัตรูธรรมชาติ-จุลินทรีย์)
- ๗) ให้คำแนะนำการดูแลสุขภาพสัตว์และรักษาพยาบาลสัตว์ป่วย กรณีมีโรคระบาดเกิดขึ้นจะต้องเร่งทำการควบคุมและป้องกัน
- ๘) จัดทำแผนเพิ่มปริมาณออกซิเจนให้กับสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติประชาสัมพันธ์และติดตาม

สถานการณ์อย่างใกล้ชิด

- ๙) ประสานขอรับสนับสนุนปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อเติมน้ำต้นทุน
- ๑๐) จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านการเกษตร

หลังเกิดภัย

- ๑) ซ่อมสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทาน
- ๒) เร่งรัดการสำรวจความเสียหาย ทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์
- ๓) ให้การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

พิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน และหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน โดยนำเสนอคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ/จังหวัด (ก.ช.ภ.อ./ก.ช.ภ.จ.) พิจารณาให้ความช่วยเหลือตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด

๔) มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ประจำตำบล และเกษตรกรอำเภอออกสำรวจและให้คำแนะนำการฟื้นฟูพืชผลที่ประสบภัย และกำจัดโรคระบาดหรือศัตรูพืช

๖.๑.๒ สรุปความเสียหายและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตร จากอุทกภัย ปี ๒๕๖๘

จากสถานการณ์อุทกภัย เกิดฝนตกหนัก น้ำป่าไหลหลาก น้ำล้นตลิ่งเข้าท่วมบ้านเรือนประชาชน และพื้นที่การเกษตร ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอ ของจังหวัดลำปาง ในห้วงเดือนกรกฎาคม – พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ซึ่งปัจจุบันสถานการณ์ได้กลับเข้าสู่สภาวะปกติแล้ว สรุปความเสียหายและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตร ดังนี้

ด้านการเกษตร	อำเภอ	เกษตรกร (ราย)	แหล่งเงินงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือ			
			ให้ความช่วยเหลือ ตามอำนาจหน้าที่ ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (บาท)	ให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยระดับอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) (บาท)	ให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยระดับจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) (บาท)	รวม (บาท)
ด้านพืช	๑๓	๘๕๙	๘๙๐,๒๔๕.๘๕	๑๙๕,๒๓๘.๒๓	๒,๒๔๑,๖๙๓.๘๕	๓,๓๒๗,๑๗๗.๙๓
ด้านประมง	๗	๑๘๙	๑๔๗,๐๒๖.๐๐	๕๙,๗๘๙.๐๐	๑๑๘,๗๘๗.๐๐	๓๒๕,๖๐๒.๐๐
ด้านปศุสัตว์	๔	๔๒	๕๔,๗๖๔.๐๐	-	๒๖๖,๓๑๐.๐๐	๓๒๑,๐๗๔.๐๐
รวม		๖๗๔	๑,๐๙๒,๐๓๕.๘๕	๒๕๕,๐๒๗.๒๓	๒,๖๒๖,๗๙๐.๘๕	๓,๙๗๓,๘๕๓.๙๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง, สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง, สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง

๖.๒ ภัยแล้ง

แนวทางดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ดังนี้

๖.๒.๑ ก่อนเกิดภัย

- (๑) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง จังหวัดลำปาง
- (๒) ติดตามสถานการณ์น้ำ เพื่อประเมินพื้นที่เสี่ยงภัย สูง-ปานกลาง-ต่ำ
- (๓) วางแผนการจัดสรรน้ำ ให้สอดคล้องกับแผนการเพาะปลูกพืช
- (๔) ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ถึงสถานการณ์ และระดับความเสี่ยงภัยแก่เกษตรกร

ในพื้นที่เสี่ยง

- (๕) ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืช/เลี้ยงสัตว์ตามสถานการณ์

(๖) ใช้เครือข่าย ศพก./แปลงใหญ่/อาสาสมัครเกษตร ในการเป็นตัวกลางแจ้งข่าวและเตือนภัยแก่เกษตรกรและรายงานสถานการณ์ในพื้นที่ต่ออำเภอและจังหวัดเพื่อเข้าเผชิญเหตุได้รวดเร็วและทันเหตุการณ์

(๗) ลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกร ติดตาม เฝ้าระวังเรื่องการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช และให้คำแนะนำในการเพาะปลูกช่วงฤดูแล้ง เช่น การปลูกพืชใช้น้ำน้อย การทำระบบน้ำหยดจากขวดพลาสติก การคลุมดินเพื่อลดการระเหยของน้ำ

- (๘) ปรับปรุงการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน

- (๙) เพิ่มแหล่งกักเก็บน้ำ เพื่อลดผลกระทบจากภัยแล้ง/อุทกภัย

- (๑๐) สำรองเสบียงอาหารสัตว์ หญ้าแห้ง วัคซีน เวชภัณฑ์ ด้านปศุสัตว์

- (๑๑) เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร และทรัพยากรเพื่อเผชิญเหตุ

- (๑๒) จัดทำปฏิทินการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชของจังหวัดลำปาง

๖.๒.๒ ขณะเกิดภัย

- (๑) สนับสนุนสินเชื่อเครื่องจักร เครื่องมือ รถบรรทุก ยานพาหนะต่าง ๆ พร้อมบุคลากร
- (๒) ปรับแผนระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำขนาดกลางให้สอดคล้องกับสถานการณ์
- (๓) กำหนดผู้รับผิดชอบเฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์ในเขตจังหวัดลำปาง และแจ้งเตือน

ภัยแก่เกษตรกร

(๔) มอบหมายให้นักวิชาการลงพื้นที่ให้คำแนะนำเพื่อลดผลกระทบทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ และโรคระบาด แมลงศัตรูพืช

- (๕) ชี้แจงขั้นตอนการขอรับความช่วยเหลือจากทางราชการ หากเกิดภัย และเร่งสำรวจความเสียหาย
- (๖) สนับสนุนปัจจัยการผลิต (เสบียงอาหารสัตว์-เวชภัณฑ์/เมล็ดพันธุ์พืช-ข้าว/ศัตรูธรรมชาติ-จุลินทรีย์)
- (๗) ให้คำแนะนำการดูแลสัตว์และรักษาพยาบาลสัตว์ป่วย กรณีมีโรคระบาดเกิดขึ้น จะต้องเร่ง

ทำการควบคุมและป้องกัน

(๘) จัดทำแผนเพิ่มปริมาณออกซิเจนให้กับสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ ประชาสัมพันธ์และติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

(๙) ประสานขอรับสนับสนุนปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อลดผลกระทบภัยแล้ง/หมอกควัน และเติมน้ำต้นทุน

(๑๐) จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านการเกษตร

๖.๒.๓ หลังเกิดภัย

(๑) ให้การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2568 หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2563 และหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564 โดยนำเสนอคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ/จังหวัด (ก.ช.ภ.อ./ก.ช.ภ.จ.) พิจารณาให้ความช่วยเหลือตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด

(๒) มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ประจำตำบล และเกษตรอำเภอออกสำรวจและให้คำแนะนำการฟื้นฟูพืชผลที่ประสบภัย และกำจัดโรคระบาดหรือศัตรูพืช

๗. ปัญหา/ข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นในจังหวัด/แนวทางแก้ไข

๗.๑ ปัญหาด้านหนี้สิน (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง)

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนจังหวัดลำปาง หลักการสำคัญ เพื่อสงวนและรักษาที่ดินของเกษตรกรและผู้ยากจนไว้ไม่ให้ตกไปเป็นของเจ้าหนี้หรือบุคคลอื่น

ผลการดำเนินการ จังหวัดลำปาง ข้อมูลสะสมตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ – ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๘ ได้อนุมัติเงินกู้ให้แก่เกษตรกรและผู้ยากจน จำนวนทั้งสิ้น ๑๓๔ ราย จำนวนเงินที่อนุมัติ ๒๓,๖๖๔,๐๕๗ บาท จำนวนที่ดิน ๒๙๕-๓-๔๐.๒ ไร่ ปิดบัญชีแล้ว ๑๑๕ ราย คงเหลือลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนฯ ๑๙ ราย

๗.๒ ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง)

สรุปผลการดำเนินงาน (ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ – ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๘)

- ๑) จำนวนเรื่องที่มีผู้ขอรับบริการ/ร้องเรียน ทั้งสิ้น ๙๙ เรื่อง
- ๒) จำนวนเรื่องที่ทำให้บริการ/แก้ไขปัญหาแล้ว จำนวน ๙๙ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
- ๓) จำนวนเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๐ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๐

ประเภทเรื่อง	จำนวน	ผลการดำเนินงาน (เรื่อง)

	(เรื่อง)	ให้บริการ/แก้ไขปัญหาแล้ว	อยู่ระหว่างดำเนินการ
๑. ข้อเสนอแนะความคิดเห็น	๕๙	๕๙	-
๒. ขอให้แก้ไขปัญหาด้านหนี้สิน	๓๖	๓๖	-
๓. ราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำ	๒	๒	-
๔. ขอรับการช่วยเหลือ/สนับสนุนที่ดินทำกิน	๑	๑	-
๕. ขอรับการช่วยเหลือด้านพืช	๑	๑	-
รวม	๙๙	๙๙	-

๘. ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยง/ความเสียหาย ต่อการปฏิบัติราชการด้านการเกษตรของจังหวัดและข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยง/ความเสียหาย

๑. ฐานข้อมูลด้านการเกษตรขาดความเป็นเอกภาพ ทำให้การตัดสินใจและการบริหารจัดการ ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๒. การกำหนดแบบฟอร์มการรายงาน ๑ เรื่อง/โครงการ เดียวกัน ให้รายงานในรูปแบบฟอร์มที่ต่างกัน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ทำงานซ้ำซ้อนและใช้ระยะเวลานาน

๓. เกษตรกรส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการ ไม่ปรับเปลี่ยนทัศนคติ ทำให้มีข้อจำกัด ส่งผลให้การดำเนินงานโครงการต่างๆ ไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร การดำเนินงานบางโครงการติดขัดในเรื่องเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน รวมถึงระเบียบหลักเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆที่ต้องดำเนินการในแต่ละโครงการ ซึ่งเป็นข้อจำกัดในพื้นที่

ข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง

๑. ต้องมีการจัดทำฐานข้อมูลที่เป็นเอกภาพ

๒. ควรกำหนดแบบฟอร์มการรายงาน ๑ เรื่อง/โครงการ เดียวกัน ให้มีลักษณะเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและประหยัดเวลาในการปฏิบัติงาน

๓. ควรมีการทบทวน ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบหลักเกณฑ์ ข้อปฏิบัติในการดำเนินงานในบางโครงการ เพื่อให้สามารถรองรับบริบทข้อจำกัดในแต่ละพื้นที่ได้

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๙